A°. 1838. N°. 64.

Vrijdag, den 10den *Augustus.*

Surinaamsche Courant.

PARAMARIBO.

Gouvernements Secretarij.

PARAMARIBO, *den* 7 *Augustus* 1838.

Alzoo de navolgende personen zich bij requeste aan den Gouverneur Generaal *ad interim*, hebben gewend, met verzoek, om *Brieven van Manumissie* te verleenen, aan de na te meldene Slaven, te weten:

1o. ANTHONIJ DESSÉ, voor den Slaaf *Edmund;* hem in eigendom toebehoorende.

2o. ANTHONIJ DESSÉ qq. ROBERT CRUDEN, zoo in privé als in relatie van eenig overgebleven representant des Boedels wijlen GEORGE CRUDEN, voor de Slavin *Rosette;* aanbehoorende Plantaadje *Platsance, &c.*

Zoo is het, dat Zijn Hoog Edel Gestrenge goedgevonden heeft, alvorens hierop te disponeren, op te roepen al degenen die vermeenen mogten eenige redenen te hebben, zich hiertegen te verzetten, om binnen den tijd van *drie* weken na de dagteekening dezer, van hun vermeend regt of pretentie ter Gouvernements Secretarij aanteekening te doen; zullende na verloop van dien tijd, de verzochte *Brieven van Manumissie* verleend worden.

De Gouvernements Secretaris,
G. S. DE VEER.

Mengelingen.

ANDREA.

(VERVOLG EN SLOT VAN ONS VORIG No.)

—»En gij wordt Battista's gade? Waarom zoudt ge mij dan het leven redden? Ga, Camilla, ik vlugt niet, ik blijf."

Bij deze woorden wrong hij zich los uit hare armen, en wierp zich op zijn strooleger.

In de grootste vertwijfeling, viel het meisje op de knien, en sloeg krampachtig hare armen om zijnen hals.

—»Andrea," riep zij met gesmoorde stem, half stikkende in hare tranen. »Andrea, wilt gij de oorzaak zijn van mijnen dood? Uwe vijanden staan gereed, om u aan het Geregt uit te leveren, ik wil u redden, en gij versmaadt mijne hulp, meedoogenlooze!"

Door zielesmart overmand kon zij geen woord verder uitbrengen. Andrea gevoelde berouw over zijne weigering, en hief het jammerende meisje van den grond op.

—»Waarom," zoo ging Camilla met meer kalmte voort, »waarom ontzegt gij mij die laatste levensvreugd? Om 's Hemels wil, wijs mijne hulp niet af. Laat mij het werktuig in Gods hand zijn, om u aan den haat uwer vijanden te ontrukken."

—»En waarom wilt gij mij niet volgen?" vroeg Andrea op smeekenden toon.

—»Zou ik mijne oude moeder aan haar lot overlaten; zou ik aan vreemden het regt afstaan, om haar stervende de oogen te sluiten? Neen, Andrea, ik kan, ik mag u niet volgen; denk slechts om uw eigene veiligheid; aarzel niet langer, vlugt eer het te laat is."

—»'t Zij zoo," hernam Andrea, na eenige oogenblikken dralens in hevigen gemoedsstrijd. »Ik vlugt, doch ik keer weder, zoodra gij den kinderpligt ten einde toe hebt vervuld; zoodra uwe moeder u voor 't laatst heeft gezegend, en dan...."

—»Gij moogt niet terugkeeren, Andrea," viel het meisje hem in de rede. »Uwe Camilla zoudt ge toch niet wedervinden, niets dan de grafheuvel harer vergeten rustplaats zou u hare liefde herinneren."

—»Dus nimmer, nimmer zie ik u weder?" vroeg Andrea met bevende stem.

—»Aan gene zijde van het graf, Andrea; daar zullen we hereenigd...."

Een luid hondengeblaf herinnerde de gelieven van het gevaar, dat hen bedreigde. Nog ééne tedere omhelzing, en Camilla viel eenzaam en half bewusteloos op Andrea's verlatene legerstee.

In 1805, stonden in *Italie* de *Fransche* en *Oostenrijksche* legers tegenover elkander. Bij *Nizza* was een zwaar gerecht geleverd, waarbij de maarschalk Massena over de zegevierende *Fransche* troepen het bevel had gevoerd.

Den volgenden morgen, moest er in het *Fransche* leger een verspieder worden te regt gesteld, en reeds rukte er een troep soldaten uit, om hem naar de strafplaats te geleiden. De ongelukkige was een jongeling van ongeveer twintig jaren; hij scheen kalm en gelaten en ging den dood met vasten tred te gemoet. Ter zijde van den treurigen optogt, ging eene vrouw in boersche kleederdragt, de moeder van den veroordeelde; haar gelaat droeg nog duidelijke sporen van voormalige schoonheid, die blijkbaar minder door de jaren dan door kommer en ellende was verwoest.

—»Mijn zoon is onschuldig!" riep zij in vertwijfeling. »Hij is geen spion!... Beulen, laat mijn' zoon los... Wie gaf u last, om mij mijn kind te ontrooven?.... Waar is de Generaal?... Ik moet, ik wil hem spreken.... Hij moet mijn' zoon redden!...." »Erbarming om Gods wil!" riep zij dan weder op smeekenden toon. »Hij is mijn eenigste zoon, mijn eenigst kind! Hij kwam alleen om den Sergeant Andrea te zoeken;.... hij wou zelf soldaat worden. Ach, laat hem los, laat hem los!"

Intusschen vervolgden de soldaten onverschillig den weg, die naar de strafplaats voerde. Met iederen tred, groeide de onbeschrijfelijke zielsangst der moeder aan, en reeds van verre zag zij den zandhoop, die het bloed van haren zoon moest slorpen. Eensklaps ontrukte zij een' der soldaten zijn' bajonet, plaatste zich voor den troep, en dreigde den eersten, die nader kwam, te zullen doorsteken, wanneer men haren zoon niet losliet. Zij werd gegrepen, en ter zijde af in verzekerde bewaring gehouden.

Men had de strafplaats bereikt. De ongelukkige knielde neder voor den zandhoop; de soldaten hadden hunne geweren aangelegd, en de Officier hief den zakdoek op, om het teeken te geven. Op hetzelfde oogenblik kwam een Generaal spoorslags aanrijden.

—»Halt!" riep hij, doch te laat: te gelijk knalde het schot en de ongelukkige viel, door twaalf kogels getroffen, voorover op den zandhoop.

—»Wie heeft buiten mijn weten de uitvoering van het vonnis bevolen?" vroeg de Generaal op strengen toon.

De Officier trad voor, en gaf hem de gevraagde inlichtingen. Inmiddels viel het oog van den Generaal op de rampzalige moeder, die bewusteloos op den grond lag, als had haar zelve het schot getroffen, dat haar kind van het leven beroofde. Hij trad nader, en vroeg verwonderd aan den Officier, wie die vrouw was.

—»De moeder van den veroordeelde," was 't antwoord.

—»Zijne moeder!" hernam de Generaal misnoegd; Waarom moest die getuige zijn bij de strafoefening? Kapitein M...., gij hebt zeker geen' kinderen."

De Officier zweeg, blijkbaar verlegen, en de Generaal gaf bevel, dat men alles zou aanwenden, om de ongelukkige moeder weder tot bewustheid te brengen.

—»Wie zijt gij?" vroeg hij op medelijdenden toon, zoodra de vrouw de oogen weder opsloeg.

Zij zag verwilderd in 't rond, en scheen zich het voorgevallene weder voor den geest te roepen. Vervolgens hief zij met moeite den arm op, en wees naar den bloedigen zandhoop.

—»Ik ben Andrea's moeder," sprak zij met een' diepen zucht.

—»Waarom was uw zoon Andrea een verspieder?" vroeg de Generaal, blijkbaar met haar lot bewogen.

—»Ach, Mijnheer," hernam de ongelukkige met gebroken stem, »mijn zoon was geen verspieder; hij was onschuldig! Ik ben eene arme weduwe uit *Monzi;* de vijanden hebben mijne bezittingen verwoest, en mijn' man vermoord, zoodat mij niets dan mijn zoon, mijn eenigst kind over bleef. Gisteren vernam ik, dat de Sergeant Andrea in 't *Fransche* leger was, en ik zond mijn' zoon om hem op te zoeken: want die zou ons gered hebben, daar was ik zeker van. Maar helaas, zij hebben mijn kind gevangen genomen, hem voor een spion gehouden, en daar ligt hij in...."

Bij die laatste woorden waren de krachten der onbekende geheel uitgeput: zij sloot de oogen weder.

Eensklaps overviel den Generaal een angstig gevoel, als de voorbode van een vreesselijk ongeluk, dat hem bedreigde.

—»Hoe is uw naam?" vroeg hij op een toon, die de hevigsten ontroering verried.

Nog eenmaal sloeg de stervende vrouw de oogen naar hem op, en zag hem lang met starende blikken aan; nog eenmaal flikkerde de levensvonk, een zacht rood kleurde hare wangen, hare lippen openden zich

—»Andrea!..." riep zij op klagenden toon, zonk levenloos neder.

Haar jongste blik had hem herkend; maar te laat: de doodsengel zweefde haar reeds boven het hoofd. Slechts het beeld van den geliefde verzelde haar in de eeuwigheid.

De Generaal steeg van het paard. 't Was de *Fransche* Maarschalk, Hertog van *Rivoli*, Andrea Massena. Hij naderde de doode en hield den verschenden blik lang en strak op haar

gevestigd. Eensklaps verbleekte hij, zijn mond trok zich krampachtig zamen, een traan welde in zijn oog, en naauwlijks hoorbaar kwam de naam van Camilla over zijne lippen. Ook hij had haar herkend, en het verledene stond hem op eens klaar weder voor den geest. Hij knielde bij het lijk der geliefde neder, drukte haar de oogen toe, en in een oogenblik van de vreesselijkste zielesmart vergat hij al wat hem omringde. Zijne soldaten, nog kort te voren zoo onverschillig bij het sterven van den onschuldigen jongeling, sloten een' kring om den geëerden Bevelhebber, en gaven door een ernstig, treurig zwijgen hunne deelneming te kennen.

Massena hief het hoofd weder op, en zag nu eens het offer der jammerlijkste misvatting en overijling, dan weder het lijk zijner moeder aan.

— »Gij hadt mij niet vergeten," sprak hij bij zich zelven: »Gij reddet mij het leven, en ik gaf u den dood!"

Langzaam rees hij op, en beval, dat men de beide lijken gezamentlijk in één graf onder den naasten boom te rusten zou leggen. Toen de grafheuvel was opgeworpen, keerde Andrea Massena naar de legerplaats terug, en de soldaten, die dat tooneel hadden bijgewoond, verhaalden hunne verbaasde makkers, dat zij den Maarschalk hadden zien schreijen.

Het krijgsrumoer voerde Massena immer voort; hij schreide niet meer, maar geen menschelijk oog heeft hem ooit weer zien lagchen.

Het eenvoudige steenen kruis, dat Camilla's graf en dat van haren zoon aanwijst, bestaat nog; doch geen voorbijganger vermoedt meer, welk hart vol liefde en trouw daar rust veel minder dat daar de plaats is, waar Massena voor 't laatst heeft geschreid.

DE HEIDIN.

Zekere Baron von W..., die in den laatsten oorlog der *Oostenrijkers* tegen de *Turken* onder de Keizerlijke troepen diende, bevond zich, in het voorjaar van 1788, met een aantal rekruten op weg naar zijn regiment *Tsjecher-Hussaren*, dat in den omtrek van *Orsowa* stond. In een nabijgelegen dorp, hield zich eene heidin op, die 't beroep van marketentster dreef, en zich meteen, zoo als alle heidinnen, met waarseggen inliet. De rekruten, vol bijgeloof, lieten zich hun toekomstig krijgslot voorspellen. De Baron lachte om die zotternijen, [illegible] evenwel liet hij zich ook [illegible] in de hand zien, want het was de *Chiromancie*, die zij uitoefende. »*Den twintigsten Augustus!*", riep het wijf, op geheimzinnigen toon en met ongemeenen nadruk. Alle verdere vragen, wat zij daar mêe bedoelde, waren vergeefsch. Zij herhaalde slechts gedurig dezelfde woorden, en riep ze hem, toen hij zich verwijderde, nog meer dan eens op dreigenden toon na, zoodat hij den opgegeven dag natuurlijkerwijze in zijn geheugen hield.

De Baron kwam met zijne manschap bij 't leger aan, en deelde in hun leed en hunne gevaren. De *Turken* gaven destijds geen kwartier; want op elken kop was de prijs van een' dukaat gesteld, dien de *Janitsaren* en *Spahis* bij elke gelegenheid zochten te verdienen. Het meest leden er de *Oostenrijksche* voorposten onder, die, genoegzaam nacht aan nacht, door eene overmagt van vijanden zoo heimelijk en snel overrompeld werden, dat deze in hun oogmerk om koppen te zamelen schier altijd gelukkig slaagden. Dit bewoog den Prins van *Koburg*, om elken nacht een piket ruiterij van honderd tot twee honderd man, boven en behalve de gewone reeks van schildwachten, tot beschutting van deze uit te zetten; doch zij werden eveneens door de overmagt bestookt, en delfden zoo vaak het onderspit, dat al wie, op zijne beurt, het piket moest helpen uitmaken, als een' wissen dood te gemoet gaande, vooraf zijne zaken regelde.

De waarzegster, die de Baron sedert menigmalen met *Victualie* had gezien, verscheen daags voor den 20sten Augustus in diens tent, en verlangde, dat hij haar, ingeval hij op den bewusten dag mogt komen te sneuvelen, een legaat zou vermaken, waartegen zij zich verbinden wilde, om, hem, mogt hij er 't leven afbrengen, een' mand met *Tokayer*-wijn te schenken. Dit laatste nu was moeijelijk te krijgen, en hoe ligt, onder zulke omstandigheden, een rassche dood zijn lot kon zijn, de Baron zag nogtans geen eene reden, om dien juist op den aangegeven dag te verwachten. Hij ging het verdrag dus aan, hetwelk door den *Auditeur* al lagchende werd opgesteld, en daarop neder kwam, dat de oude vrouw, wanneer hij sneuvelde, twee paarden en 50 dukaten zou ontvangen, doch, in het tegenovergestelde geval, den *Tokayer* zou bezorgen.

Op den 20sten Augustus, was er geenerlei kans op eenig gevecht. De beurt om het nachtpiket van den regtervleugel te leveren was aan 't regement van den Baron, die zich echter volkomen veilig achtte, alzoo er nog twee Officieren voor hem op de kommandolijst stonden. 's Avonds, toen de husaren zich reeds verzamelden, kwam de Chirurgijn den Bevelhebber van het regement berigten, dat de Officier, die het piket zou aanvoeren, eensklaps ongesteld was geworden; dus werd de voorman van den Baron benoemd, wiens paard, anders bij uitstek mak en gedwee, zich ditmaal zoo wild en schigtig toonde, dat hij 't niet bedwingen kon, maar uit den zadel werd geworpen en een been brak. Nu was 't dan toch eindelijk aan den Baron, die met 80 man uitrukte. Een Ritmeester van een ander regement voegde er zich met nog 120 bij, zoodat het piket 200 man sterk was. Men vatte post op duizend schreden afstand der linie van den regtervleugel, in den rug beschut door een moeras, met hooge biezen bewassen. Schildwachten werden er niet uitgezet, daarentegen bleef de manschap van 't piket, naar luid der ontvangen bevelen, met uitgetogen sabels en geladen karabijnen in den zadel.

Tot middernacht was alles stil; doch toen verhief zich een ligt gedruisch, en kort daarop een ijsselijk geschreeuw van »*Allah! Allah!*" Een ogenblik daarna, lagen al de paarden van het eerste gelid, door een' regenbui van kogels onder den aanval van zes of acht honderd *Turken* geveld. Door 't karabijnvuur van 't piket, en de woeste onbesuisdheid van den vijand leed deze geen minder verlies. Evenwel, de *Turken* bleven nog sterk genoeg, om de *Oostenrijkers* te omsingelen en te overmannen: men stak, sloeg en schoot in 't wild dooreen. De Baron ontving acht sabelhouwen van vriend en vijand; zijn paard, door een doodelijk schot getroffen, viel hem op 't regter been en drukte 't warme, bloedige zand. Dra lagen al de Keizerlijken onder den voet. De overwinnaars rigtten nu een vreesselijke moordtooneel aan, maakten zich meester van de nog bruikbare paarden, plunderden eerst dooden en verwonden, en staken toen de koppen in de zakken, tot die einde met zich gebragt. Daarbij, hoorde de Baron, die zoo als meest alle *Tsjechers*, het *Turksch* verstond, dat zij het getal der manschap van het piket naauwkeurig kenden, daar zij elkander aanspoorden, om zich te haasten, eer er hulp kwam, en geene dukaten achter te laten: daar moesten er twee honderd zijn.

Terwijl men nu over den Baron heen en weder stapte, en kogels, pieken, en afgehouwen armen en beenen om hem heen vlogen, werd zijn paard door nog een schot getroffen, en maakte daardoor, want het leven was er nog niet geheel uit, eene krampachtige beweging, die hem gelegenheid gaf, om zijn been terug te trekken, en nu kwam hij op het denkbeeld, om zich, zoo mogelijk, in de moeras te storten, waar hij slechts twintig schreden af was. Sommigen hadden dat reeds beproefd, doch allen waren door de vijand gegrepen en afgemaakt. Het schieten nam intusschen af, en de duisternis gaf hem hoop, om het waagstuk gelukkig te volbrengen, ofschoon hem daarbij het gevaar bedreigde van te verdrinken. Hij sprong alsoo, over paarden en menschen heen, [illegible] in zijne vaart verscheiden *Turken* [illegible]. Men greep en hieuw naar hem, doch, dank hebben zijne vlugheid en zijn gunstig lot, hij bereikte de moeras, en worstelde wel honderd schreden ver, tusschen de hooge biezen door, tot hij er eindelijk van vermoeidheid in bleef staan. Een *Turk* riep: »er is een Christenhond ontsnapt, mannen zet hem na!" Doch niemand die 't waagde. »'t Gaat niet door de moeras," was 't antwoord van alle kanten. Door bloedverlies uitgeput, geraakte nu de Baron in onmagt, en toen hij, na verloop van eenige uren, weder tot bewustheid kwam, stond de zon reeds hoog, en was hij tot aan de heupen in den modder gezakt.

(*Het Vervolg en Slot hierna.*)

Scheepstijdingen.

BINNENGEKOMEN.

Den 7den dezer, de Nd. Am. Brik *Salem*, Kapt. E. Upton, van Wilmington, (laatst van Cayenne) hebbende 2 dagen reis.

Den 8sten, het Schip *Clasina Adriana*, Kapt. A. P. Havinga, van Middelburg, hebbende 45 dagen reis; Passagiers: de Heeren H. R. Wichers en A. F. Grau.

UITGEKLAARD.

Den 9den, het Schip *de Koophandel*, Kapt. Frans Popken, naar Rotterdam en Middelburg; lading: 271 vaten Suiker, 64 balen schoone- en 4 dito vuile Katoen en 85 balen Cacao.

Ter Drukkerij van FUCHS & CAMPS.